

ZARZĄDZENIE MINISTRÓW KOMUNIKACJI I SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 29 czerwca 1964 r.

w sprawie wyposażenia pojazdów samochodowych i przyczep.

Na podstawie art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 27 listopada 1961 r. o bezpieczeństwie i porządku ruchu na drogach publicznych (Dz. U. Nr 53, poz. 295) i § 170 ust. 2 rozporządzenia Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 1 października 1962 r. w sprawie ruchu na drogach publicznych (Dz. U. Nr 61, poz. 295) zarządza się, co następuje:

§ 1. Pojazd samochodowy i przyczepa powinny odpowiadać pod względem wyposażenia wymaganiom bezpieczeństwa ruchu drogowego.

§ 2. 1. Zewnętrzne wyposażenie pojazdu samochodowego powinno odpowiadać w szczególności następującym warunkom:

- 1) na nadwoziu samochodu lub ciągnika oraz przed siedzeniem kierowcy motocykla (skutera) nie mogą znajdować się skierowane ku przodowi zbędne pod względem technicznym części spiczaste, ostre lub stanowiące ostrą krawędź albo wystające w sposób niebezpieczny, które mogłyby w razie zderzenia znacznie zwiększyć niebezpieczeństwo uszkodzenia ciała innych użytkowników drogi, zwłaszcza pieszych, rowerzystów i motocyklistów; w szczególności zabronione są ozdoby chłodnicy, jej osłony lub maski, jak figury (osób lub zwierząt), ozdoby w kształcie samolotu, rakiety, torpedy itp.; dopuszcza się ozdoby całkowicie elastyczne albo umocowane na przegubie lub na sprężynie w taki sposób, aby mogły ustępować pod lekkim naciskiem, nie stawiając większego oporu;
- 2) maszki do proporczyków lub innych znaków, anteny radiowe, odrzutniki śniegu, owadów itp. powinny być lekkie i umocowane za pomocą przegubu, ustępującego pod lekkim naciskiem;
- 3) zewnętrzne lusterka oraz ich wsporniki i uchwyty oraz zewnętrzne osłony od słońca nie mogą posiadać niebezpiecznych kształtów i mieć skierowanych do przodu ostrych krawędzi lub spiczastych części;
- 4) bagażniki i uchwyty do nart, umieszczone na dachu samochodu, nie mogą mieć ostrych lub spiczastych części.

2. Wewnętrzne wyposażenie samochodu osobowego oraz kabiny kierowcy powinno w szczególności być tak urządzone, aby odprowadzenie spalin z silnika nie powodowało przedostawania się gazów do wnętrza samochodu lub kabiny kierowcy; przegroda oddzielająca silnik od wnętrza samochodu powinna być szczelna i nie dopuszczać do przedostawania się do wnętrza samochodu dymu i wylęgów.

§ 3. 1. Pojazdy samochodowe, rejestrowane po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1966 r., powinny poza wymaganiami wymienionymi w § 2 odpowiadać w szczególności następującym warunkom:

- 1) w zakresie wyposażenia zewnętrznego:
 - a) daszek reflektora lub krawędź wystającej części reflektora albo krawędź wystającej części nadwozia przykrywającej częściowo reflektor powinny być zaokrąglone; jeżeli część taka wystaje nie więcej niż o 25 mm, promień zaokrąglenia nie może być mniejszy niż 2,5 mm; jeżeli wystaje więcej niż o 25 mm, promień zaokrąglenia powinien równać się co najmniej 1/10 części tego występu,
 - b) zderzaki i ich części nie powinny mieć ostrych krawędzi; końce zderzaków powinny być w ten sposób zaagięte, aby uniemożliwiały zaczepienie się z innym pojazdem lub zaczepienie pieszego, rowerzysty lub przedmiotu znajdującego się przy drodze,
 - c) klamki u drzwi powinny mieć taki kształt i być tak umieszczone, aby nie mogły powodować niebezpieczeństwa zaczepienia pieszego lub rowerzysty;
- 2) w zakresie wyposażenia wewnętrznego:
 - a) części wystające, przedmioty wyposażenia (gaśnica, uchwyt szperacza itp.) i nierówności wewnątrz samochodu nie mogą być ostre lub spiczaste lub z innej przyczyny powodować albo zwiększać niebezpieczeństwa zranienia osób jadących; w szczególności:
 - tablica rozdzielcza powinna być co najmniej u dołu zaokrąglona,
 - główki wystających przycisków lub guzików na tablicy powinny być odpowiednio zaokrąglone,
 - oprawa wewnętrznego lusterka, mechanizmu wycieraczki oraz uchwyt i oprawa zasłony od słońca przy przedniej szybie powinny mieć krawędzie zaokrąglone,
 - w otwieranym dachu znajdującym się nad siedzeniami nie może być części ostrych wystających do tyłu lub ku dołowi; mechanizm do otwierania i zamykania dachu powinien odpowiadać tym samym warunkom; wyjątek może stanowić stan wymienionego mechanizmu w chwili otwierania lub zamykania dachu,
 - górna część oparcia przednich siedzeń samochodu osobowego powinna być miękko wycielana

i nie może mieć widocznej z zewnątrz metalowej poprzeczki,

- b) mechanizm do otwierania i zamykania dachu powinien być tak zbudowany, aby nie działał samoczynnie, szczególnie w razie zderzenia,
- c) siedzenia powinny być dobrze przymocowane do nadwozia, również gdy są przesuwne.

2. Przepisy ust. 1 pkt 1 lit. b) i c) oraz pkt 2 nie mają zastosowania do motocykli (skaterów).

§ 4. 1. Autobusy i przyczepy autobusowe, rejestrowane po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1966 r., powinny być wyposażone w zależności od liczby miejsc siedzących w następującą ilość wyjść bezpieczeństwa (ust. 3):

- a) przy liczbie miejsc nie większej niż 15 — co najmniej w dwa wyjścia bezpieczeństwa: jedno z prawej strony, drugie z lewej strony lub z tyłu,
- b) przy liczbie miejsc powyżej 15, lecz nie więcej niż 22 — co najmniej w trzy wyjścia bezpieczeństwa: dwa z prawej strony i jedno z lewej strony lub z tyłu,
- c) przy liczbie miejsc powyżej 22, lecz nie więcej niż 35 — co najmniej w cztery wyjścia bezpieczeństwa: dwa z prawej strony i dwa z lewej strony albo dwa z prawej strony, jedno z lewej strony i jedno z tyłu,
- d) przy liczbie miejsc powyżej 35 — co najmniej w pięć wyjść bezpieczeństwa: dwa z prawej strony, dwa z lewej strony i jedno z tyłu albo trzy z prawej strony i dwa z lewej.

2. Oddzielna kabina kierowcy w autobusie powinna mieć oprócz drzwi przeznaczonych wyłącznie dla kierowcy jedno dodatkowe okno bezpieczeństwa (ust. 3 pkt 2).

3. Do wyjść bezpieczeństwa zalicza się:

- 1) drzwi, z wyjątkiem przeznaczonych wyłącznie dla kierowcy (ust. 2), jeżeli są otwierane ręcznie; natomiast nie zalicza się do wyjść bezpieczeństwa drzwi wyłącznie zdalnie sterowanych oraz drzwi przesuwnych;
- 2) okno o wymiarach w świetle nie mniejszych niż 80 cm szerokości i 60 cm wysokości, otwierane od wewnątrz i od zewnątrz w razie szczególnej potrzeby, z urządzeniem umożliwiającym wyrzucenie go na zewnątrz, albo wyposażone w przyrząd ułatwiający rozbicie go (okno bezpieczeństwa).

4. Dostęp do okna bezpieczeństwa nie powinien być niczym utrudniony; na oknie bezpieczeństwa powinien znajdować się napis: „Wyjście bezpieczeństwa”; siedzenia o wysokości oparcia nie większej niż 45 cm, ustawionego przy oknie bezpieczeństwa, nie uważa się za utrudniające dostęp do niego.

5. Drzwi nie używane stale mogą być zaliczone do wyjść bezpieczeństwa pod warunkiem, że zawsze będą łatwo otwierały się od wewnątrz i od zewnątrz; dopuszcza się:

- 1) drzwi zamykane na klucz lub w inny sposób od zewnątrz, pod warunkiem że od wewnątrz będzie je można zawsze otworzyć bez klucza;

- 2) zabezpieczenie zamknięcia drzwi od wewnątrz przez zapieczenie lub zaplombowanie, jednak w sposób nie utrudniający otwarcia drzwi w razie koniecznej potrzeby.

6. Dopuszcza się, poza wymaganymi wyjściami bezpieczeństwa, dodatkowe otwory (włazy) umieszczone w dachu autobusu w ten sposób, aby były łatwo dostępne; powierzchnia włazu powinna być nie mniejsza niż 4000 cm² przy długości każdego z boków nie mniejszej niż 50 cm.

§ 5. 1. Samochody ciężarowe i przyczepy (naczepy) rejestrowane po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1966 r., posiadające zwis tylny o wznosie nad powierzchnię jezdni większym niż 70 cm, przy długości większej niż 100 cm, powinny posiadać tylne urządzenie ochronne w postaci zderzaka lub innego urządzenia (np. siatki) zabezpieczającego przed wjechaniem od tyłu pod ten zwis innego niskiego pojazdu.

2. Zderzak specjalny lub inne urządzenie ochronne powinny odpowiadać następującym warunkom:

- 1) wznios dolnej krawędzi nad powierzchnię jezdni nie powinien być większy niż 70 cm przy pojeździe nie obciążonym;
- 2) szerokość powinna być nie mniejsza niż szerokość pojazdu z tolerancją do 10 cm z każdej strony; dopuszcza się pomiędzy zderzakami (urządzeniami ochronnymi) przerwę w kierunku poziomym najwyżej do 60 cm, jeżeli przewiduje się więcej niż jeden zderzak lub inne urządzenie ochronne;
- 3) odległość od tylnego obrysu pojazdu nie może być większa niż 60 cm;
- 4) końce zewnętrzne powinny być zaokrąglone przez zagięcie do przodu;
- 5) wytrzymałość na zginanie powinna być co najmniej równa wytrzymałości na zginanie belki stalowej o przekroju U o wymiarach: wysokość 150 mm, szerokość 50 mm, grubość 5 mm.

3. Nie wymaga się specjalnego zderzaka lub innego urządzenia ochronnego z tyłu na pojazdach, których konstrukcja wyłącza możliwość wjechania innego pojazdu pod zwis (np. gdy koło zapasowe umieszczone jest z tyłu pod skrzynią ładunkową), oraz na wywrotkach, ciągnikach siodłowych przeznaczonych do sprzęgania z naczepą i na przyczepach, przeznaczonych do przewożenia dłużyć.

§ 6. Na samochodach osobowych i na kabinach kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników, rejestrowanych po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1968 r., zawiasy drzwi jednostrzydłowych powinny znajdować się z przodu, a ich oś powinna być pionowa lub w przybliżeniu pionowa.

§ 7. Przepisy § 3 ust. 1 pkt 2 lit. a) i § 6 nie dotyczą pojazdów samochodowych Sił Zbrojnych.

§ 8. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy, od dnia ogłoszenia.

Minister Komunikacji: *P. Lewiński*

Minister Spraw Wewnętrznych: *W. Wicha*